

Чаша меда иште пуно знања

Пчеларство, љубав или бизнис? Савет за почетнике: набавите три до пет кошница и доста стручне литературе, радите у пчелињацима искусних пчелара, помажите им и скупљајте знање, тако ћете и ви једног дана постати вешти у овом занату

Фото: Ненад Негованић

Ускоро ће пролеће, на радост свих, а нарочито оних који имају неки свој хоби у природи: шетње, планинарење, гајење воћа... или пчела.

Зарада од производње меда, млека, прополиса, све чешће се помиње као леп извор додатних прихода, па ко има викендицу или живи на селу, ето праве прилике и да започне једно лепо занимање.

Многи у овој грани виде и прилику за запошљавање или барем допунско занимање: Србија има боље терене и природне услове за пчеларство од многих европских

Родољуб Живадиновић, председник Савеза пчеларских организација Србије

земаља, приноси по кошници су већи, а извозимо много мање него што бисмо могли. Прави, квалитетан мед је скуп на светском тржишту, цењена роба, како би рекли, у богатим земљама као што су, рецимо, Немачка или Јапан. Па шта чекати, ускоро ће багрем почети да цвета, хајде да постављамо кошнице и цедимо мед...

Ево једног примера који инспирише. Супружници Милица и Зоран Ковачевић су међу најпознатијим пчеларима у Србији, стална адреса им је у Гроцкој, где имају погоне и линије за паковање, али већи део године проводе са пчелама по терени-

ма за пашу у источној Србији, око Кучева и Ђердапа да би се у другом делу сезоне преселили у Делиблатску пешчару.

За време летњег распуста придружује им се и њихово троје деце, две ћерке и син старости од 13 до 17 година, па Ковачевићи који се током године 11 пута селе на различите локације увек за собом вуку и три камп-кућице, за себе, децу и госте.

— У пчеларству сам нашао свој мир, већи део године проводим у природи и то ми је најважније. Имао сам среће да и супруга воли овај посао, још пре него што смо се упознали и она је имала

PRVI IZBOR U REŠAVANJU TEGOBA KOD SINDROMA RAZDRAŽLJIVIH CREVA (IBS) I HRONIČNIH UPALNIH STANJA CREVA

KAKO DELUJE DEBUTIR?

Buterna kiselina je prirodni proizvod crevne mikroflore. Predstavlja izvor energije crevnog epitela. Nedostatak buterne kiseline izaziva brojne tegobe gastrointestinalnog trakta.

- Učestali bolovi u stomaku?
- Nadimanje i grčevi?
- Poremećena regulacija pražnjenja?

FORTIS Team

Bulevar Mihaila Pupina 115d, N. Beograd
tel: 011 3120 711 www.zennutrition.rs

Partneri u distribuciji:

Како постати пчелар

Један од најосновнијих савета како искористити вишак слободног времена за оне који желе да постану пчелари дао је инжењер Горан Чакардић, истичући да је сваком почетнику у првој години најважније да има пчелара ментора који ће му давати савете. Тако се стиче искуство, ослобађа страха од пчела, а за тај корак управо је сада право време. Ако таква сарадња почне у марту или априлу, старији пчелар би почетнику поклатио један до два роја, па би се година завршила са лепим искуством и сопственим пчелињаком.

И док рој може да се добије и на поклон, кошницу млади пчелар мора сам да обезбеди. Од више типова, најпогодније су такване Дадан Блатове и Лангстрот Рутове кошнице, најлакше су за рад, омогућавају несметано презимљавање и изузетно јака друштва у време багремове паше. Цене кошница крећу се око 40 до 50 евра, могу их и сами пчелари направити ако су вични столарском занату, док рамове, због прецизности треба препустити правим мајсторима. Ко хоће, може опрему набавити и у специјализованим продавницама, ко хоће превише да уштеди може и да се превари, јер половне кошнице могу бити потенцијални извор заразе, можда су зато и доспеле на продају, јер је у њима дошло до помора пчела.

У Србији има око дванаест хиљада пчелара

У пчеларство се мора улазити опрезно, до успеха је дуг пут

Матице

У Србији је заступљена крањска раса пчела, која је прилагођена овом простору и презимљује са малом потрошњом хране. Побољшањем раса пчела, путем селекције на приносе, баве се центри за одгајање матица. Код нас се произведе преко 20.000 матица годишње (плус матице које пчелари сами одгаје), а цена једне матице је у вредности два килограма меда у малопродаји. Ројеви се могу набавити на више начина, а једно од њих је да на неком пчелињаку добијете кошницу са пчелињим друштвом. У овом случају најбоље је одлучити се за набавку у рано пролеће. Набавка пакетних ројева је најбржи и најлакши начин, ројеви се набављају после главне паше када се без проблема може одузети вишак пчела.

кошнице и бавила се пчеларством иако је завршила медицину – каже Зоран, чија је струка цивилно ваздухопловство.

Као двадесетшестогодишњи младић 1992. године добио је примамљиву пословну понуду да оде у Канаду и да се бави ваздухопловством, али је остао привржен својим кошницама. Данас у својој породичној фирми Ковачевић производе мед, млеч, pollen, прополис, креме за лице и друге разне производе, поседују ХАСАП сертификат и сарађују са продавницама здраве хране.

Паре не помажу увек

– У Србији има око дванаест хиљада пчелара, а од тога нешто више од осам хиљада учлањено

је у Савез пчеларских организација – каже њен председник Родољуб Живадиновић.

Пчелари аматери, са пет-шест кошница обично и нису организовани, за њих је прављење меда само хоби који им даје задовољство да буду често у природи. Има доста и нестручних пчелара који сматрају да је довољно набавити неколико кошница и већ сте постали неко ко се може назвати пчеларом. Нажалост, то је врло често лоша пракса, јер незнање доводи до угинућа ројева и до развоја болести, јер су пчеле врло осетљиве. Потребно је неколико година рада, упознавање са стручном литературом и много праксе да би себе неко

могао назвати добрим почетником у пчеларству – каже Живадиновић.

Ипак, оно што председник Савеза пчеларских организација Србије посебно препоручује је опрез.

– У пчеларство се мора улазити опрезно, то је грана која може да упосли људе, али не треба претеривати, јер то није ни лак ни изванредан посао. Тражи много знања и поступности у раду, ништа не може преко ноћи. Чак, кажу искуства, тек после три до пет година може да се очекује нека мало значајнија зарада. Највише греше они који мисле „имам паре, купићу сто кошница и почећу производњу“, такви најлакше пропадну, јер незнање

је у пчеларству врло опасно, треба почети са три до пет кошница, а без пет година искуства и 30 прочитаних књига не може се бити добар пчелар – каже Живадиновић.

Колики је принос меда по кошници? На ово питање није лако одговорити, све зависи од године, поднебља, терена за пашу, квалитета кошница и још којегчега. Пошто је Србија врло погодна за ову пољопривредну грану, код нас су у просеку приноси већи него у неким другим земљама, обично око 15 до 17 килограма, а ако се пчеле током године селе више пута са терена на терен принос се повећава на 20 до 25 килограма, а код врхунских професионала-

Сад је најбоље време да се почне

Неопходна опрема

Шта је једном пчелару још потребно осим кошнице и пчела? Чак и врсни знајци кажу да годишње доживе и више од сто убода ових инсеката, па је на првом месту важно знати да ли је потенцијални пчелар имун, јер алергије могу бити врло опасне. За одлазак код кошница потребно је имати заштитну пчеларску капу, димилицу, пчеларски нож, пчеларску виљушку и жврк за утапање сатних основа. За другу годину рада треба обезбедити и врцаљку за цеђење и канте за мед. Кад се бира терен, најбоље је ако је благо нагнут, заштићен од ветра, у хладовини, па су сеоске куће и викендице идеална места. И оно што је добро, за разлику од осталих животиња, пчеле не захтевају свакодневни надзор, довољно их је прегледати два пута месечно, изузев за време пролећног развоја и сезоне интензивних паша, када се кошнице надгледају чешће.

ца, по речима Живадиновића, по једној кошници може да се произведе чак и преко 30 или 35 килограма меда, у ретким годинама и више. Иначе, от-

купна цена багреновог меда за извоз износи преко три евра, а просечни годишњи трошкови по једној кошници око осамдесет евра, рачунајући и гориво да се

Пчеле на четири точка

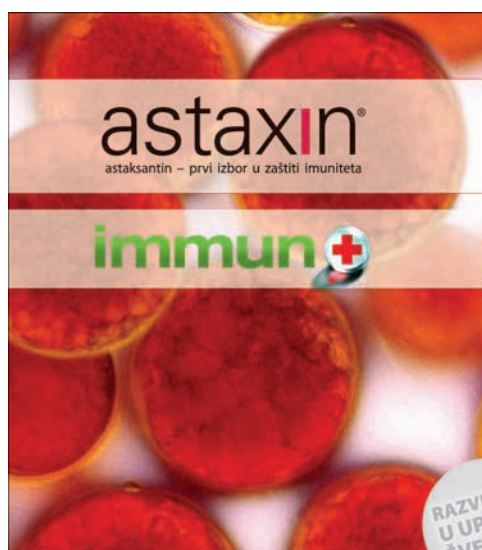
У Србији постоје две врсте терена за пашу, подручје Војводине где се користе паше уљане репице, липе и сунцокрета и подручје Србије јужно од Дунава, где су заступљене багренове и ливадска паша. За добро искоришћење паша неопходно је сељење кошница. Пчелари сваке године све више користе камионе, аутобусе и приколице са уграђеним кошницама ради сељења или селе утоваром и истоваром. У Србији има преко 800 возила са уграђеним кошницама, а све је заступљеније и палетно сељење пчела. Код тог начина селидбе, на палети је постављено обично пет кошница које са дизалицом на камиону лако и брзо утоварају и истоварају приликом сеобе. Ради побољшања паше, пчелари све више гаје медоносно биље попут фацелије и других врста.

И деца брачног пара Ковачевић проводе лето са кошницама

дође до пчелињака, штете због повремених угинућа ројева, тако да се исплативост, ако се знају ови параметри, може лако израчунати.

— Ако неко хоће професионално да се бави пчеларством, да од тога живи и да плаћа социјално осигурање, мора да има 120 до 130 кошница, а ако је реч о

www.astaxin.rs

BIOREAL
SWEDEN

Švedska imuno formula

Proizvod je registrovan kod Ministarstva zdravlja Republike Srbije pod brojem 1652/2011.

супружницима, онда је то око 250 кошница.

Велика наука

То није ни тако лако, јер је због већег приноса најбоље на једном месту груписати не више од тридесетак кошница, па на пар километара још тридесет и тако редом – истиче Живадиновић, и подсећа да неке земље у региону дају субвенције по кошници пчеларима, док код нас то још није случај. Домаћа политика према пчеларима није стална, мења се из године у годину, па се пчелари нису могли превише ослонити на државну помоћ у својим плановима.

– Било би добро да добијемо субвенције за бензин, јер је у просеку сваки пчелињак удаљен бар 15-20 километара од куће пчелара, а селећи пчелињаци и 200-300 км – каже председник савеза који има 203 општинска удружења у Србији.

Докле се све може стићи бављењем производњом меда показује пример можда и нашег највећег пчелара Славољуба Радосављевића из Сврљига, који са 1.300 пчелињих друштава спада у велике пчеларе. Рођен је 1944.

године у Мерцелату надомак Сврљига, дипломирао је организационе науке у Београду на ФОН-у. Пчеларством се бави од 1972. године, најпре из хобија, да би са годинама његов пчелињак постајао све већи и обимнији, а искуство и знање о пчелама све веће. Данас своје богато искуство остварује на својој пчеларској фарми „Пчела комерц“ коју успешно одржава уз помоћ

супруге Косанке, сина Зорана, снаје Тање и троје унучади.

Приче великих пчелара су сличне: за велики успех потребна је велика љубав. Како неко да зна да ли уопште да се упушта у рад са пчелама, без обзира што се ионако мало људи озбиљно бави овим послом, па је на тржишту мало и правог меда?

– Не бих никоме саветовао да узима кредит и да крене, ми сви

стално стрепимо јер су пчеле осетљива бића. Важно је имати квалитетна пчелиња друштва, па онда механизацију, опрему, треба знати у које доба године пчела ради и производи мед, а када се роји, и још пуно тога. То је велика наука – каже Зоран Ковачевић из Гроцке, који се заљубио у овај посао када је имао 16 година.

Ко жели да буде пчелар нека прво оде на пчелињак и нека чека неки знак изнутра, ако га ништа не мотивише, ако не осети никакву страст не треба да почиње. Сећам се, кад сам први пут посматрао пчеле како излазе из кошница, како лете, нисам могао ноћима да спавам, и рекао сам себи „ја ћу овим послом да се бавим“. Ко тако крене успеће, јер пчеларство је понекад робија, а ја сам успео само захваљујући љубави. Да ми је мотив био да се обогатим, до сада бих пропао сто пута. Овако, нашли смо мир, живимо у природи, срећни смо и моја породица и ја, а уз то стиже и сасвим довољна зарада, каже Ковачевић који се са супругом Милицом већ полако спрема за пролећну селидбу на кучевске пропланке са својим кошницама и камп-кућицама.

Драгољуб Стевановић

Тровање пчела

Опрашивањем воћа и поврћа пчеле сваке године повећају приносе у пољопривреди Србије за 148 милиона евра. Сматра се да само једно пчелиње друштво повећа принос за 370 евра. Без опрашивања пчелама принос јабука пада за 30 одсто, вишања и шљива за четрдесет, а малина скоро за половину. Нажалост, несавесни воћари пре свих, често не цене ту помоћ па третирају пољопривредно биље током цветања, пестицидима отровним за пчеле.

„По Закону о средствима за заштиту биља, казна за третирање инсектицидима у цветању, за физичко лице износи од 35.000 до 50.000 динара, за предузетнике од 300.000 до 500.000, а за правна лица од 500.000 до 1.000.000 динара. Међутим, право решење није ни кажњавање ни накнада штете, већ разумевање пољопривредника и пчелара о подизању приноса пчелама. Рецимо, у САД-у воћари чак плаћају опрашивање пчеларима 5-12 долара по доведеној кошници (код јагода, вишања, јабука), до чак 250 долара (код бадема). На Новом Зеланду се опрашивање воћа плаћа и до 150 долара по кошници, каже др Живадиновић.

